

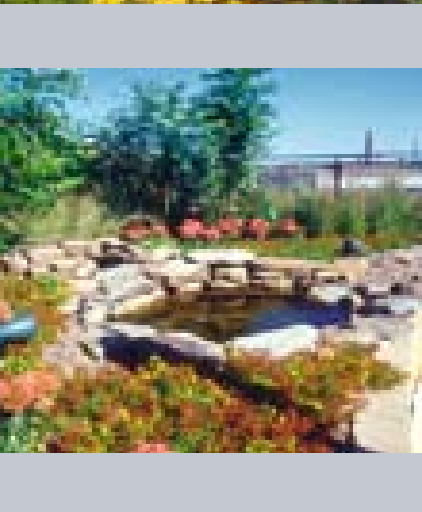
Revalideren op het dak

De patiënten van het Schwab Rehabilitation Hospital in de Amerikaanse stad Chicago worden behandeld zowel onder als óp het dak van het gebouw. Op het dak is namelijk een compleet park aangelegd dat een belangrijke rol speelt in de revalidatieactiviteiten.

Op het bijna 1000 vierkante meter grote dak van het Schwab revalidatiecentrum lag het basketbalveldje er al jaren verlaten bij. Het personeel en de patiënten – van wie de meesten herstellende van een hersenbloeding, hartaanval, verkeersongeluk of geweldsmisdrijf – maakten er nauwelijks gebruik van. Terwijl sporten toch zo belangrijk is voor ontspanning en de bevordering van lichamelijk herstel.

Dat moest anders, en in ieder geval beter, oordeelden de artsen en directie van het Schwab op enig moment. Omdat zij al langer bekend

waren met de heilzame werking van natuur en groen, kwam de optie voor een groendak bovendrijven. Dat was temeer een prima oplossing omdat er in de directe omgeving van het gebouw in deze miljoenenstad een groot gebrek heerst aan groenvoorzieningen en er op de begane grond nog nauwelijks ruimte is om deze behoefte in te vullen.

De landschapsarchitect wees op een project met als doel meer groene daken te realiseren

Zoals je wel vaker ziet in dit soort gevallen liep ook dit plan vast op geld. Of liever gezegd: op een gebrek daaraan. Het 125 bedden tellende revalidatiecentrum (goed voor de behandeling van jaarlijks ongeveer 1800 patiënten) was net voor 23 miljoen dollar gerenoveerd, en er was geen 'nickel or dime' meer over voor de aanleg van ook nog een groendak. Daarmee leek het plan enkele jaren geleden definitief in de prullenbak te verdwijnen.

Subsidie

Toen nam het lot een andere wending. Het Schwab had inmiddels al contact gelegd met de American Horticultural Therapy Association, een belangenvereniging die zich inzet voor het gebruik van planten en tuinwerkzaamheden als

hulpmiddel bij therapieën en revalidatieactiviteiten. Via deze organisatie kwam een landschapsarchitect in beeld die de weg kent in overheidsland en die andere financieringsbronnen wist aan te boren. Hij vertelde de Schwab-directie over een project dat tot doel heeft meer groene daken in Chicago te realiseren (zie ook het kader 'Chicago wil geen hitte-eiland zijn' elders op deze pagina's) en wist uit het bijbehorende gemeentelijk fonds zelfs 400.000 dollar subsidie los te peuteren. Daarmee was het aanstaande 'revalidatiedakpark' al een heel eind op stoom. Met giften en donaties werd de begroting sluitend gemaakt en kon worden begonnen met de aanleg.

Lees verder op de volgende pagina

Leven_{op} DAKEN

Buitenland

Prettige bijkomstigheid was dat het revalidatiecentrum was ontworpen om in de toekomst desgewenst in de hoogte te worden uitgebreid, en dus had het dak een behoorlijk draagvermogen meegekregen die in ieder geval voldoende was om het gewicht van aarde en begroeiing te kunnen dragen. Ook de waterdichte isolatielaag was kwalitatief nog goed genoeg om niet te hoeven worden verwijderd. Wel diende nog een tweede laag te worden aangebracht met daarnaast onder meer een drainagesysteem, wortelwerend materiaal en een filterdoek dat moet voorkomen dat vruchtbare grond wegspoelt.

Vier tuinen

Voor het uiteindelijke ontwerp van de daktuin werd de hulp ingeroepen van de hoogste baas bij de botanische tuinen van Chicago, die tevens expert is in geneeskundige behandelingen op basis van tuintherapie. Hij verdeelde het dak in vier verschillende gebieden die door middel van wandelpaden met elkaar zijn verbonden.

Elk van de vier tuinen is anders ingericht maar ze herbergen wel allemaal dezelfde functionaliteiten: gericht op overleg of bezinning; werken of uitrusten; spelen of leren; en bezoek ontvangen of alleen zijn. Dit uiteraard met het oog op het welbevinden van de patiënten. Zo is het gebied 'het Park' voorzien van speeltoestellen voor kinderen, een plek voor gezinnen om bijeen te komen en er is een groene leerhoek. De beplanting en begrenzing zijn zo gekozen, dat de bezoeker hier veilig zowel actief bezig kan zijn als rust kan vinden.

**Vanwege de heilzame werking
van natuur en groen,
kwam de optie voor een
groendak bovendrijven**

Chicago wil geen hitte-eiland zijn

Burgemeester Richard Michael Daley van Chicago heeft zichzelf een missie opgelegd: zijn stad moet de groenste van Amerika worden. Maar het is hem niet alleen te doen om parken en bomen. Hij wil ook dat er duurzaam wordt gebouwd, om zodoende het woon-, werk- en leefmilieu te verbeteren.

Op 10 juni 2004 legde hij de verandering vast door het instellen van 'de Chicago Standaard', een nieuw stelsel van eisen waaraan bij het ontwerp, de bouw en de renovatie van openbare gebouwen moet worden voldaan, met het doel te besparen op energie en beheerskosten. Vrijwel tegelijkertijd startte hij een programma gericht op het tegengaan van de stad als 'hitte-eiland'. Het programma verstrekt subsidie aan partijen die bereid zijn tuinen of in ieder geval groenpartijen aan te leggen op daken, waardoor minder warmte wordt geabsorbeerd en de temperatuur in de stad daalt. Een ander onderdeel van dit programma is het in lichte kleuren schilderen van daken, wat een vergelijkbaar effect heeft. Ter illustratie: de laatste jaren hebben de VS met extreme hitte te maken gehad en in juli 1995 leidde dat tot een ramp toen er zeker 750 doden vielen. Alleen al in Chicago bezweken 450 mensen door de aanhoudende hitte.

In de tussentijd is Chicago door de inspanningen van de burgervader uitgegroeid tot voorloper op het gebied van de reductie van energie- en waterverbruik in openbare gebouwen. Hij heeft dat onder meer bereikt door de regel in te voeren dat de aanvraag voor een bouwvergunning wordt versneld op basis van de milieuambities. Hoe duurzamer de plannen, hoe sneller de vergunning. Dat scheelt de bouwende partij een hoop geld. Ook is Daley er in geslaagd zijn stad aanzienlijk te vergroenen. Hij heeft bijvoorbeeld een half miljoen bomen laten planten. Dat maakte niet alleen de omgeving een stuk aantrekkelijker maar aangezien dertien stadsbomen de uitstoot van één auto compenseren werd ook de luchtkwaliteit aanzienlijk verbeterd. Hij veranderde bovendien de grootste parkeerplaats van de stad in het nu populairste park. Het is zijn streven om alle platte daken van de stad op zijn minst van gras te voorzien.

Om het goede voorbeeld te geven startte de burgemeester met de aanleg van een groendak op het stadhuis en hij liet de resultaten daarvan goed nameten. Een aanzienlijke energie- en geluidreductie binnen het gebouw bleek het gevolg, evenals een verminderde belasting van het riool vanwege de buffering van regenwater. De financiële voordelen waren op basis van de meetresultaten eenvoudig vast te stellen waarop werd besloten voor elk openbaar gebouw een groen dak te eisen. Eventuele bezwaren kunnen op basis van de eigen ervaringen simpel worden weerlegd en nu veranderen de daken van Chicago dan ook langzaam in een groene vlakte. Dat is niet alleen heel duurzaam, maar voor de bewoners van de stad ook een stuk prettiger om in te leven.

Het 'Merengebied' herbergt een waterval met bijbehorende waterstroom. Dit is vooral een ontdekgebied. Het 'Zuidelijke gebied' valt op door de relatief hoge begroeiing gecombineerd met verhoogde kweekbedden voor kruiden en groenten. In het 'Centrale gebied' is nog steeds het basketbalveldje te vinden, maar nu omringd door een prachtige tuin die – dat is zo bedacht – om veel onderhoud vraagt, én buitenmeubilair geschikt voor groepsactiviteiten.

Het zal uiteraard niet verbazen dat de beplanting zó is gekozen dat de daktuin het hele jaar door gebruikt kan worden en er altijd iets te zien, te doen én te beleven is. *L*

LEEFDAKEN

LIGGEN HET BEST OP EEN
FOAMGLAS® KOMPAKTDAK

WAAROM IS FOAMGLAS® DE VEILIGSTE ISOLATIE?

- DRUKVAST ZONDER VERVORMING
- ONDOORDRINGBAAR VOOR WATER
 - 100% WATERDAMPDICHT
 - VOLLEDIG VERKLEefd
- ALTIJD GELIJKBLIJVENDE ISOLATIEWAARDE

FOAMGLAS®
CELLULAIRE GLASISOLATIE

Pittsburgh Corning Nederland BV,
Marconibaan 42, Postbus 72, 3430 AB Nieuwegein,
tel. (030) 603 52 41, info@foamglas.nl, www.foamglas.nl.